

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ-ΕΦΑΜΙΛΙΑΣ ΤΟΥ <ΒΕΡΒΕΡΟΥ>

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΤΟΥ ΙΑΚΩΒΟΥ ΟΡΤΙΣ

ΤΟΥ ΟΥΓΟΥ ΦΩΣΚΟΛΟΥ

(ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ)

Ὁ ποιητὴς Ἰάκωβος Ὅρτις φέρωντας τὶς ἐπαναστατικὰς ταραχὰς τῆς πατρίδος τὸν Βερετία, ἀποστέλλει τοῖς Ἐγγλένσι λόφουσι ὅπου πλανᾷται μόνος καὶ μελαγχολικός. Γνωρίζει ἐκεῖ τὴν οἰκογένειαν τοῦ κ. Τ... καὶ τὴν ὀρειοτάτην καὶ εὐγενεστὴν θυγατέρα τὸν Θηρεσίαν, μνηστευμένην μὲ τὸν κ. Ὀδοῶδον, τὴν ὁποίαν καὶ ἀγαπᾷ παραφρόως. Ἡ Θηρεσία τοῦ ἐμπιστεύεται τὴν τραγικὴν ἰστορίαν τῆς ζωῆς τῆς. Ὁ πατέρας τῆς εἶχε χωρῖσαι μὲ τὴ μητέρα τῆς ἐξ αἰτίας τοῦ συντοκείου μὲ τὸν Ὀδοῶδον, τὸν ὁποῦν καὶ ἡ ἴδια ἡ Θηρεσία δὲν ἀγαπᾷ καθόλου. Ἡ ἀποζάλυξις τῆς αἰτῆς κάνει τὸν Ἰάκωβον νὰ τὴ συμπονεῖ καὶ νὰ τὴν ἀγαπήσῃ περισσότερο. Ὁ Ὀδοῶδος φέρει γὰρ τὴ Ρωμὴν ὅπου προκτεταὶ νὰ γαμοῖται τὰς ἐποχὴς τὸν. Ὁ πατέρας τῆς Θηρεσίας τὸν ἀντιδικεῖ ὡς τὰ πάντα ἀγροῦ παρακάλεσι τὸν Ὅρτις νὰ κρατᾷ συντροφίαν σὴν κόρη τὸν κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀπουσίας τὸν. Τὰς διαφρονας γάμοσι τοῦ τραγικοῦ, ἀγροῦ καὶ φιλογροῦ αὐτοῦ ἔρωτος περιγράφει ὁ Ὅρτις εἰς τὰς δημοσιονομητάς ἐπιστολάς, αἱ περισσότεραι τῶν ὁποῦν ἀπευθύνονται πρὸς τὸν Λορέντζο Ἀλδεράν σὴν Βερετία.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἡ καρδιά μου χυτῆσαι μὲ λαχτάρα. Ἦταν ἡ Θηρεσία πού εἶπαίς. Τὸ ἐκατάλαβα ἄμεσως. Μὲ κατέλαβε ἡ ἐπιθυμία ν' ἀνέβρω ἔπάνω. Δὲν μποροῦσα νὰ συγκρατηθῶ...

Ἦταν ἡ Θηρεσία. Στεκόμουν ἐκεῖ ἀκίνητος χωρὶς νὰ κλείσω τὰ βλέφαρά μου καὶ εἶχα προσηλωμένες ὅλες μου τὶς αἰσθήσεις πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο, ἀπ' ὅπου ἐρχότανε ἡ μουσικὴ. Πόσο γλυκεριὰ μουσικὴ. Νόμιζα πῶς ἀνεβαίνω στοὺς οὐρανοὺς. Ἦμουν μεθυσμένος!... Ἀγαπημένη μου Θηρεσία! Πόσο σέ λατρεύω!... Πόσο σ' ἀγαπῶ!... Βρι-

σκόμουν σὲ πραγματικὴν ἐκστάση καί, σὲ βεβαίω, πὼς δὲν θὰ κοκκίνισα γιὰ τὴ κατάστασίν μου αὐτὴ, ὅποιοσδήποτε κ' ἂν τύχαινε νὰ παρουσιασθῆ μπροστά μου ἐκεῖνη τὴν ὥρα.

Σὲ λίγο ἀνέβηκα στὸ σπῆτι καὶ βρήκα τὴ Θηρεσία νὰ κάθεται στὸ ἴδιο ἐκεῖνο κάθισμα, πού τὴν εἶχα ἰδῆ τὴν πρώτην ἡμέραν, ὅταν ἐξοργόφαις τὴν εἰσφθονα ξανθὰ μαλλιά τῆς ἐπεφταν ἀπὸ τοὺς ὤφθους καὶ ἐφθάναν μέχρι τοῦ στήθους τῆς. Στὸ πρόσωπὸ τῆς ἦταν χιμερὴν μιά ἐλαφρὴ γλωσσάδα πού τῆς ἔδινε ὅμως κάποια ξεχωριστὴ ὀμορφιά.

Ἡ Θηρεσία μόλις μὲ εἶδε ταράχτηκε. Δὲν ἦταν ντυμένη πολὺ καλά καὶ ντράπηκε λιγάκι. Ἐγὼ ὅμως ἐξακολουθοῦσα νὰ τὴν κτιζῶ μὲ ἐκστάση. Ἦταν τόσο ὀμοραία!

Τότε ἐκεῖνη χαμογέλασε γλυκὰ καὶ ἔφυγε ἀπὸ τὸ δωμάτιο. Ὅταν εἶμαι μόνος ἀρχίζω νὰ συνέρομαι. Ἐστήριξα τὸ κεφάλι μου ἐπάνω στὴν κιβίσαν τῆς καὶ ἀπὸ τὰ μάτια μου ἀρχισαν νὰ τρέχουν ἀφθονα δάκρυα.

Ὡ! Λορέντζε! Πόσο αἰσθανόμουν τὸν ἑαυτὸ μου ἐλεύθερο. Πόσο ἤμουν εὐτυχισμένος.

X

Πατάριον 11 Ἀεκεμβρίου

Γνώρισα τὴ γυναῖκα τοῦ Πατρικίου Μ. καὶ ἡ ὅποια ἄφησε τὴν Ἐνετία καὶ ἦρθε νὰ μείνῃ ἐδῶ στὸ Πατάβιο. Ἄρτια ὅμως! Ἡ ἀνθηρὴ τῆς ὀμορφιά ἔχασε πιά τὴν σεμνὴν ἐκεῖνην ἀπλότητα πού εἶχε ἄλλοτε. Τώρα φαίνεται ἀόρατα ἐξασχημένη στὴν γυναικεῖα φιλαρέσκεια καὶ δὲν ζητᾷ πιά τίποτ' ἄλλο ἀπὸ τὸ ν' ἀρέσῃ καὶ νὰ καίαιται. Ἐτσι τουλάχιστον νομίζω ἐγὼ. Ὡς τόσο μένει πάντοτε εὐχάριστος μαζί μου καὶ πολλὰς φορὰς χαμογέλαει γλυκὰ ὅταν τῆς κάνω κανένα κομπλιμέντο. Μάθε ἀκόμα μου καὶ χθὲς τὸ βράδυ ἦρθε καὶ κάθισε κοντά μου καὶ ἀρχισε νὰ μοῦ μιλεῖ γιὰ τὰ ποιήματά μου. Τῆς εἶχαν ἀρῆσει πολὺ ὅπως μοῦ εἶπε. Μὲ ἐβεβαίωσε πὼς τὴν συγκινεῖ ὑπερβολικὰ ἡ ποιήσις. Ἐδιάβασε, ὅπως μοῦ εἶπε, πολλοὺς ποιητάς. Ἐπιάσαμε κουβέντα γιὰ τὴν ποίηση καὶ δὲν ἔφερα πῶς,

έχει πού μιλούσαμε, εγώ ανέφερα κάποιο βιβλίο, το οποίο μου το ζήτησε να της δώσω να το διαβάσει. Της υποσχέθηκα πως θα της το φέρω σίτι της σήμερα το πρωί. — 'Υγίαίνε. Σ' αφήνω γιατί ή ώρα πού θα πάω έχει πλησιάζει.

XI

ώρα 2

Μόλις μπήκα σ' ένα δωμάτιο πού μου έδειξε ο υπηρέτης, παρουσιάστηκε μπροστά μου μιὰ γυναίκα ως τριανταπέντε ετών. Ήταν τόσο κομψά ντυμένη πού, σέ βεβαίω, θα ήταν αδύνατον να την περάσω για υπηρέτρια, αν δεν μου το έλεγε ή ίδια.

— 'Η κυρία, μου είπε, είναι ακόμα στο κρεβάτι. Περιμένετε λίγα λεπτά. Δεν θ' άργήσω να έλθω.

Και άμέσως έφυγε γιατί ή κυρία της την έκλεισε εκείνη τη στιγμή στο δωμάτιό της.

Εγώ έμεινα κοντά στη θερμάστρα και παρατηρούσα τις ώρατες ειζόνες πού στόλιζαν τους τοίχους της αίθουσας.

Την στιγμή εκείνη ή πόρτα της κρεβατοκάμαρας άνοιξε και ένα λεπτότατο και έλλεκτο άρωμα χύθηκε στην άτμοσφαιρα. Ή ευεινη χαρομενος στη θέση μου όταν σε λίγο ειδα την οικοδοεποινα να μπαίνει γρήγορα στην αίθουσα. Μ' χαίρετσε και έπληξε και κάθησε κοντά στη θερμάστρα, επάνω σε μερικά μαξιλάρια πού της ειχε ετοιμάσει ή καμαριέρα της.

'Η πρώτη της ερώτηση ήτανε αν εξέχασα την υπόσχεσή μου.

Εγώ τότε της έδωσα στα χέρια της το βιβλίο και την εκύτταξα με θαυμασμό στα μάτια.

Την στιγμή εκείνη μου έφερε ή υπηρέτρια ένα κάθισμα στο όποιο εκάθισα. Ένα μικρό σουλάκι έτρεξε τότε επάνω στα πόδια της οικοδοεποινας ή οποια το έπληξε στα χέρια της και άρχισε να το χαϊδεύη.

Εμεινα εκεί ακόμα λίγο και ύστερα σηκώθηκα και άφου ζήτησα συνώνυμην από την κυριαν εκείνην, έφυγα. Δεν μπορούσα πια να μείνω εκεί. Δεν ξέρω ποιος δαίμων ανεζάλεσε στη φαντασία μου την εικόνα της Θηρεσίας. Έπρεπε να φύγω για να μείνω και πάλι μόνος μετόν εαυτό μου.

Υ. Γ. Τη στιγμή αυτή έλαβα το γράμμα σου Λορέντζε.

Γιατί με λες ερωτευμένο; Μου το λες για πέμπτη φορά αυτό. 'Ε! να! λοιπόν ειμαι ερωτευμένος, ειμαι πολύ ερωτευμένος. 'Η αγάπη δεν εινε εγκλημα, όταν εινε ειλικρινής, όταν εινε άγνη, όταν δεν προέχεται από χυδαίους σκοπούς.

'Αγαπώ την Θηρεσίαν! Σου το γράφω αυτό και ή καρδιά μου χτυπά και το χέρι μου τρέχει.

Την αγαπώ! Αυτό εινε όλο, μη ζητάς περισσότερα...

XIII

Πατάβιον

Από την επιστολή αυτή γαθήκαν δυο φύλλα στα όποια ο 'Ιάκωβος 'Ουις έγραφε στο φίλο του για κάποιο δυόσεστο γεγονός πού συνέβη ξε αιτίας του όρημικοϋ του χαρακτήρος. Ισημοσιέντα ανεπώς το υπόλοιπο της επιστολής αυτής.

Αισθάνομαι τις ευεργεσίες φιλε μου, αλλά αισθάνομαι πολύ περισσότερο τις βρισιές και τις προσβολές. Έχω ευεργετησει εκείνους πού μ' έβλαψαν, έχω λυπηθή εκείνους πού με πρόδοσαν, αλλά δεν άφησα ποτε άτιμώρητες τις προσβολές εναντίον της τιμής μου.

Όταν ο άθλιος αυτός για τον όποιο σου γράφω έφάνηκε μπροστά μου αισθάνθηκα τον εαυτό μου να κολλάει από όρηνη. Θά τον έκομάτιζα και στην άγια Τράπεζα αν τον έβρισκα. Του 'Επει τον τρόπο πού θα ελύναμε τις διαφορές μας, άλλ' απέε την μονομαχία.

'Ο δειλός!...

(Στο σημείο αυτό λείπει άλλο ένα φύλλο από την επιστολή του 'Ουις.)

'Ετσι όμως εινε ο κόσμος, χυδαίος και έλευινός! Με άποκαλείς και μιανάνθρωπο. Δεν ειμαι μιανάνθρωπος Λορέντζε. Οί άνθρωποι εινε χυδαίοι...

XIV

Πατάβιον 2 Δεκεμβρίου

'Η ψυχή μου άηδιασμένη από τη ζωή υποφέρει φριχτά στον κατηραμένο αυτόν τόπο. Δεν ξέρω τι να κάνω στο Πατάβιον, στενοχωρημένος, άηδιασμένος και χωρίς κέρι κάθουμαι να σου γράψω την άθλια αυτή επιστολή.

'Ο πατέρας της Θηρεσίας έγύρισε στους λόφους Εϋγκάνει και μου έγραψε. Του άπαντοίσα γράφοντάς του, ότι δεν θα άργήσω να γυρίσω εκεί. Όσον να γυρίσω όμως ή μέρες θα μου φαίνονται χρόνια.

Μου γράφεις για τα βιβλία μου. Άφου βορέθηκε άγοραστής πούλησέ τα. Τι να τους κάνω τιςσερες χιλιάδες τόμους! Φιλάξέ μου μόνον εκείνα στα όποια έχω γράψει σημειώσεις στο περιθώριο. Είμαι πολύ άπελπισμένος καθώς βλέπεις ή καρδιά μου εινε μαύρη...

ύγίαίνε...

XV

Εϋγκάνει λόγοι 3 'Ιανουαρίου 1798

Γιατί μου συντριβεις την καρδιά Λορέντζε; Γιατί με συμβουλεύεις να φύγω μακριά από την Θηρεσία; Δεν καταλαβαίνεις ότι εινε το ίδιο σά να μου λες να εγκαταλείψω, ότι μου κάνει τη ζωή ευχάριστη, να φύγω από το κακό και να πέσω στο χειρότερο; Μη ζητάς από μένα τα αδύνατα. Θά μείνω εδώ και ως γίνη, τι γίνη. Κανείς δεν μπορεί να άποφύγη την μοίρα του.

Είμαι σάν τον πεθαμένο! 'Ας γίνη, ό,τι γίνη... Μ' όλα ταυτα...

'Αναπνέω πάλι της καλής της αήρας, έδω πέρα τοίς όμορφους κνιτάζοντας κι' αγαπημένους λόφους.

XVI

10 'Ιανουαρίου

'Ο 'Οδοόδοος έλπίζει να τελειώσει της υποθέσεις, εντός ενός μηνός. Θά επιστρέψη λοιπόν εδώ κατά την άνοιξη. Θά επιστρέψη... Και τότε εγώ πρέπει να φύγω από δω για πάντα. Το σκέπτομαι Λορέντζε και ή καρδιά μου σφιγγεται.

Θά φύγω και έπειτα; ... ο θάνατος ίσως...

XVII

19 'Ιανουαρίου

'Ονειρο, ο άνθρωπινος βίος! Και όνειρο, άλλοιμονο, άπατηλόν.

'Η ευτυχία περνά γρήγορα και δεν μένει άπ' αυτήν παρά ή πίκρα των άναμνήσεων. Για να ξεχνώ της λύπης μου, τυλίγομε στονμανδύα μου και τρέχω στις έρημιές της έξοχης. Έχει όλα εινε μαραμμένα και σιωπηλά.

Το χιόνι σκεπάζει τους έρημους κάμπους. Βαδίζοντας μόνος και περιλυπος συνάντησα μιὰ μικρή, όμορφη χωριατοπούλα. 'Ητο φορτωμένη με δερμάτια ξύλων και μόλις μπορούσε να περιπατήση.

— Είσαι κουρασμένη, μικρούλα μου; Της ειπα.

— Όχι, κύριε, μου ειπε. Αυτό το δέμα μόνο με πειράζει και μου έδειξε δύο ψωμιά πού κρατούσε κάτω από τη μασχάλη της.

— Θέλεις να σε βοηθήσω, μικρή μου;

Εκοκκίνησε χωρίς να μου ζώση άπάντησι.

'Απλωσα και πήρα το δέμα της στα χέρια μου.

— 'Ελα, της ειπα, θα σε βοηθήσω έως το σπίτι σου.

Τι δυστυχία στο πτωχικό αυτό καλύβι, όπου έπήγαμε!

'Η γρηά μητέρα της κουβαριασμένη μπρός στη φωτιά ψιθύριζε προσευχές στο Θεό τρέμοντας τον θάνατο.

'Εφυγα από κει με την καρδιά σφιγμένη.

Πόσες δυστυχίες υπάρχουν στον κόσμο, Λορέντζε!

XVIII

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΘΗΡΕΣΙΑΝ

9 Φεβρουαρίου

('Η επιστολή αυτή καθώς και μερικές άλλες δεν εγύρισοντι πλέον.)

Εινε πέντε ήμέρες πού δεν μπορώ να σέ ιδώ και όμως όλοι μου οι λογισμοί εινε άφιερωμένοι σε σένα, σε σένα τη μόνη παρηγοριά της καρδιάς μου.

Εινε άλήθεια πως δεν μπορώ να σε κάνω ευτυχημένη και ή σκέψη αυτή με κάνει να κλαίω, με μαραίνει και θα με στελιη στον τάφο.

Άρρωστος στο κρεβάτι μου μιλούσα σήμερα το πρωί με τον πατέρα σου.

Καθώταν κοντά μου και μου μιλούσε με καλωσύνη και γλυκύτητα για τις μελαγχολίες μου.

Τού εξομολογούμην, ότι εκτός από σένα τίποτε δε μένει για μένα σ' αυτόν τον κόσμο όφραίο και θελκτικό.

'Όλα εινε μάταια σ' αυτόν τον κόσμο, γλυκαίε μου φίλη! Κι' όταν το γλυκό όνειρο της αγάπης μου τελειώσει, όταν σ' άρπάξουν από μένα, τότε πειά ή ζωή δεν θα ή καμιά αξία, δόξα, νεότης, πλούτη θάνε για μένα μηδέν. 'Υγίαίνε, ύγίαίνε, φίλη μου.

Εσθμειναν μεσάνυχτα. Μ' όλο το κρηό πού κάνει, διπλώθηκα και κάθησα κοντά στην θερμάστρα για να γράψω στη μητέρα μου και σε σένα. Το γράμμα μου έγινε άλήθεια πολύ μελαγχολικό.

Συγχωρήσε με αν σε ληπη. 'Η φωτιά σβύνει... Είμαι παγωμένος. Καλή σου νύχτα.

('Ακολουθεί)

